

Memo

Betreft: M. van den Oever
Locatie: Lieshoutseweg
Datum: 11 juli 2016
Uitvoering: -
Ecoloog: 06-27564247
Steller: Peter van der Linden, ecoloog

Voor de uitbreiding van de containervelden van de firma M. van den Oever bv is een landschappelijke inkleding vereist. Hiervoor is een principe voorstel gemaakt met het plaatsen van een struweelhaag. Het principe voorstel wordt hierna verder uitgewerkt op ecologische en cultuurhistorische aspecten. Het plangebied ligt buiten de beschermingszone van de bacterievuur.

Cultuurhistorie

Volgens de omschrijving van de provincie is een struweelhaag [...] een vrij liggend lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige struiken met een bedekking van minimaal 80%. Historisch zijn er verschillende type hagen herkenbaar. Bekend zijn de meidoornhagen die in Brabant en Limburg veel worden aangetroffen. Geschoren ligusterhagen komen minder frequent voor.

Op de historisch topografische kaart is duidelijk dat de omgeving bestaat uit een kleinschalig agrarisch landschap en min of meer uitgestrekte heidelandschappen. Langs de percelen zijn greppels, heggen of afrasteringen aangebracht. Verder zijn er in de directe omgeving zeer veel groene lijnvormige elementen aanwezig; waarschijnlijk zijn dat houtsingels, houtwallen en hagen. Uit de verschillende historische kaarten blijkt dat er – in de omgeving – verschillende landschapselementen aanwezig waren en deels zijn. Op de provinciale kaart met de cultuurhistorisch belangrijke groenelementen blijkt dat deze deels nog aanwezig zijn, en bestaan uit bosschages en bosopstanden. Lijnvormige groene elementen zijn nauwelijks meer aanwezig, wel zijn er cultuurhistorisch belangrijke lijnen in het gebied aanwezig. Het planten van een doornhaag c.q. struweelhaag reflecteert aan aanwezige lijnvormige landschapselementen en het oorspronkelijke kleinschalige landschap.

Er worden voornamelijk veldpodzollen aangetroffen, plaatselijk met een moerige bovenlaag. Daarnaast zijn er locaties met beekerdgronden, wat duidt op het plaatselijk voorkomen van engen. Het plangebied heeft geen aardkundige waarden. Landschappelijk bestaat het gebied uit dekzanden met vrij grote hoogte verschillen.

Ecologie

Struweelhagen bestaan uit een mengsel van aangeplante, spontane en subspontane vaak houtige gewassen. Er zijn plaatselijk grote verschillen doordat in het verleden het plantmateriaal lokaal werd gezocht. Vooral uit de verschillende – moeilijk determineerbare – rozen en bramen is de lokale herkomst te herleiden. In floristisch opzicht worden

zeldzame houtige gewassen aangetroffen in de doornhagen. De struiken hebben vaak doorns of naalden – de hagen functioneerden als veekering of als afrastering om dieren buiten de akkers te houden. De structuur en de vaak rijkbloeiende en vruchtdragende struiken geven dekking en voedsel aan verscheidene soorten vogels. Soorten als klapekster en grauwe klauwier worden in doornhagen aangetroffen. Ook verscheidene zangvogels, insecten en kleine zoogdieren maken deel uit van de fauna van de doornhagen. De paddestoelen zijn vertegenwoordigd met enkele karakteristieke soorten, als harde voorjaarsatijnzwam (*Entoloma clypeatum*) en sleedoornsatijnzwam (*Entoloma sepium*). Het verbond van Sleedoorn en Meidoorn (Carpino-Prunion) is een variant dat voorkomt op matig voedselrijke zwak zure bodems, zoals de aanwezige veldpodzol. Daarom wordt gekozen voor soorten die in deze doronstruwelen worden aangetroffen.

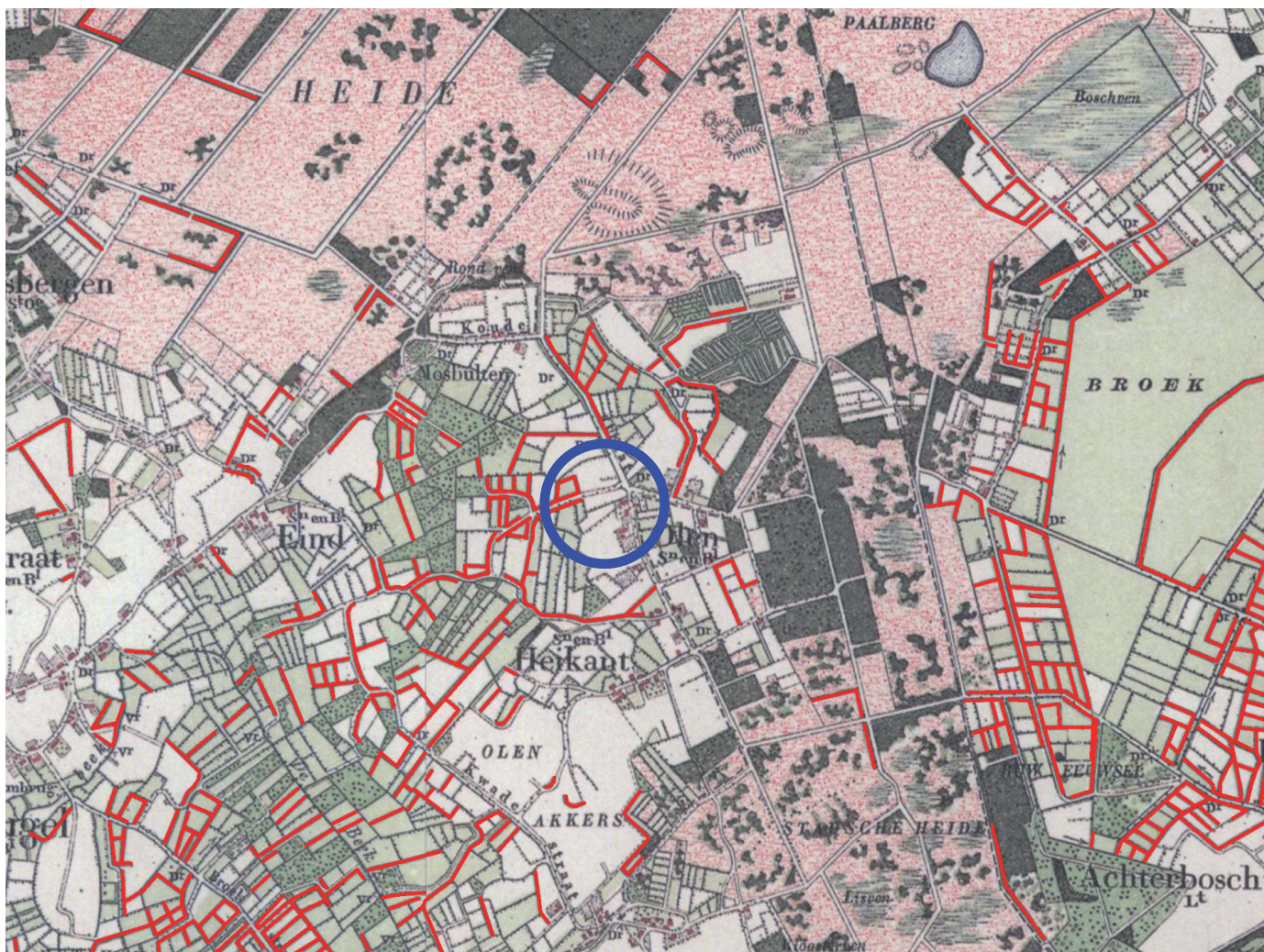
Kensoorten zijn: sleedoorn (*Prunus spinosa*), rode kornoelje (*Cornus sanguinea*), gewone vlier (*Sambucus nigra*), eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), Wegedoorn (*Rhamnus cartharticus*), bosrank (*Clematis vitalba*), Kardinaalsmuts (*Evonymus europaeus*), heggerank (*Bryonia cretica*), hondsroos (*Rosa canina*), koebraam (*Rubus ulmifolius*) en hop (*Humulus lupulus*). In dergelijke hagen wordt vaak hazelaar (*Corylus avellana*), tweestijlige meidoorn (*Crataegus laevigata*), zomereik (*Quercus robur*), gewone es (*Fraxinus excelsior*) en verscheidene grassen en kruidachtigen aangetroffen.

Vanwege de (geringe) kans op bacterievuur wordt afgezien van meidoorn in de struweelhaag.

De keuze voor de aan te planten soorten wordt bepaald door de verkrijgbaarheid – waarbij er een voorkeur is voor lokale variëteiten van vooral bramen en rozen. Minimaal 75% van de aan te planten soorten zullen bestaan uit doornige struiken en lage bomen, aangevuld met lianen. Struiken of bomen zonder doorns zullen ondergeschikt blijven.

Peter van der Linden
Els & Linde B.V.

Topografische kaart uit 1900 met in rood ingetekent de lijnvormige elementen. Het plan-
gebied ligt binnen de blauwe cirkel